

ΠΑΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΑΒΑΝ. ΖΕΡΒΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΡΟΥΠ)

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

(Γραμμένες για το «Μπουκέτο»)

Η'.
Στάμιανα πρόσφερε στους ξένους της μεξέδες από ζεστό τηγανητό κι' αφράτο μπακαλιάρο, λόγω της σαρακοστής των Χριστουγέννων, και ρετσίνα λεχρηλιάρη. Έτσι ο μακαρίτης Γαβριηλίδης με τη συντροφιά του έπιαν άρκετά ώστε ζαλιώθηκαν.

— Επαλώσου στο τζάκι και κοιμήσου, του λέει τότε μητρικά η οικοδέσποινα. Έχω συνηθίσει εγώ απ' αυτά με τους ξένους που έρχονται εδώ, και είνε άσηχηστοί στο κρασί...

Και στη μακαριότητα αυτή της ζεστασιάς και του ύπνου τους βρήκε κατόπιν ο κ. Στάμιος, όταν ξαναγύρισε από το Λαύριο.

Πέρασαν πολλά χρόνια και το περιστατικό αυτό δεν ξεφύγει από τη μνήμη του Γαβριηλίδη.

— Μπαρέ, Στάμιος, του έλεγε όταν τον έβλεπε, τί κάνει η μητέρα σου; Έχει ακόμη από τους λαχταριστούς μεξέδες που μάς έδωσε τότε; Νά της πής χαιρετίσματα και να την αγαπάς πολύ!!

Γιατί κι' ο ίδιος ο Γαβριηλίδης αγαπούσε η μάλλον ελάτρευε τη μητέρα του. Η μεγαλύτερή του αδυναμία ήταν εκείνη.

Θυμώμαι όταν άπθανε, χάσαμε επί ημέρες το Διευθυντή μας. Έμεινε σπίτι, όταν δεν άφινε να τον πλησιάσει κανείς, όπως δεν άφινε και κανένα να δη τη μητέρα του πεθαμένη.

Κι' έλο έκλαιγε. Έτρώμαξαν οι πιο στενοί φίλοι του, ο Δήμαρχος Μερκούρης, ο Κατοσειλίδης και ο Μπασιάκος, να τον τραβήξουν από τον νεκρόν της μανούλας του, για να μπορέσουν να τη θάψουν.

Έπειτα τον έχασαν στην Κηρσιά. Έχει έμεινε ολόμυθος μερικώς μέρες και κατόπιν ξαναβρήκε στο γραφείο.

Στο γραφείο του είχε τη φωτογραφία της μητέρας του και όταν, κατά τη συνήθειά του, κλειδωνόταν μέσα, το κλειδίμα αυτό έδατο στους άρκετά; Γιατί ο γιός μιλούσε με τη μητέρα του που τούφνε για πάντα.

Όταν άργότερα — στα 1920 — την άκολούθησε κι' αυτός στον τάφο, βρήθηκαν μερικά σημειωματάριά του στα όποια σημείωνε διάφορες κουβέντες που έκανε μαζί της στα όνειρά του!

ποτήχη αυτή τη φορά ο τρομερός Μπραντεφέ; Άρθενος ιδρώτας λούζει το κορμί του άθλητου. Λαχανιάζει... Στενάζει... Τα μάτια του βάρωνται στα άμια. Άσασχ!... Άλιγο άόμοια... Χέπ!... Άγνάκι άόμοια, κι' η άγκυρα σπώνεται κάμπουςε σπασιάσε πλάγι απ' τη γη.

Η φλέβες του μετώπου του Μπραντεφέ φουσκώνουν καταπληκτικά και τα νεύρα των σπερδένιων μπράτσων του διακρίνονται κάτω απ' το τονωμένο δέρμα του σαν χοιρώ όσχοιά!...

Ο Τυπικουλί, κατάχλωμος κοντά του, φοβάται και τσιμουδιά να βγάλη. Ματώνει η ψυχή του απ' τον σωματικό έκνινο σπαραγμό του λατρευτού του συντρόφου και φίλου, και, με κοιμένη την άνδρα του από την άγωνία, θερμοπαρκαλαί τον Ύψιστο να τελειώση γρήγορα η τόσο φοιχτή και για τους δυο τους δοκιμασία...

Γυρίζει όποτόσο και στο πλήθος και ξεφωνίζει: — Ά!... Ά!... Προσοχή, παρακαλώ... Προσοχή, παρακαλώ...

Η φωνή του Τυπικουλί πνίγεται έξαφνα. Ο γέρο-καμπούρης παληάτσος τα χάνει. Μιά βοή τρούμας σπώνεται απ' το πλήθος. Μά τί συνέβη λοιπόν, Θεέ μου;...

Άλλοίμονο!... Ο γίγας, ο τρομερός Μπραντεφέ, κείται πειά στο χώμα νεκρός! Η υπεράνθρωπη προσπάθειά του να σπασίση τη βαρεία έκνινη άγκυρα, τούφερε άποληξία. Το πρόσωπό του είνε μελανοαμένο, τα μάτια του γουλωμένα, σφιγμένα τα δόντια του.

Ο τρομερός Μπραντεφέ πέθανε!... Ο γέρο-παληάτσος ρίχνεται άπάνω του και σκούζει άπελιωμένα:

— Καλέ μου σύντροφε!... Παλιέ μου φιλε!... Μά οι νεκροί δεν άκούνε, οι νεκροί δεν άπαντούν. Ο θάνατος τούς σφραγίζει για πάντα τα χείλη!...

Οι χωιάτες φεύγουν χωρίς κέφι για τα σπίτια τους. Δεν σπέρνονται παρά τη διασκέδασι που χάσανε...

Νησιτικός θ' άγοινηθήση τη νύχτα αυτή πλάι στον παλιό του σύντροφο ο γέρο-παληάτσος. Κι' άδριο πειά, άφου τον θάψει κι' αυτόν σε μιάν άκρη του ταπεινού νεκροταφείου, του χωρισί, θά πάχη το δρόμο του άγνωστου.

Φτοχέ παληάτσος!...

Την όνειρευόταν τακτικά και ζητιούσε. Και τότε έπαυσε τα σημειωματάρια αυτά και έγραφε το όνειρο που είδε, με μολύβι και με χαρκατίρα άκανόνιστο.

Μέσα στις άκανόνιστες αυτές γραμμές των σημειωμάτων διαφαίνεται η λατρεία του παιδιού προς τη μάνα. Την όνομάζει Έκείνη, με το Ε πάντοτε κεφαλαίο. Ζητιούσε δε τρομαγμένος όταν όνειρευόταν πως τού πέθανε, γιατί στον ύπνο του τη νόμιζε ζωντανή, όπως την ήθελε πάντα να την έχη κοντά του.

Φαντάζομαι πως ήσυχασε μόνον όταν στο τελευταίο του ταξίδι έπληγε και τη συνάντησε...

Όταν πρωτοπήγα στην 'Αρχόπολη και πέρασε λίγος καιρός, ο Γαβριηλίδης δημοσίευσε ένα άρθρο κατά της τότε Κυβερνήσεως, λιγάκι πιο καιτερο από τα προηγουμένα. Ήταν τότε ύποφυγος της Δικαιοσύνης ο κ. Ν. Λεβίδης, ο όποιος έθεώρησε το άρθρο αυτό έξιθροστικό και διατάχη η προφυλάξις του διευθυντού και του ύπευθύνου συντάκτου.

Ύπευθινος τότε ήταν ο Μανωλάκης ο Ναυπλιώτης, σήμερα διαπρεπής δικηγόρος στην 'Αθήνα.

Στην άρχη τους εκράτησαν στη Διεύθυνση της Άστυνομίας στην όδον Πατησίων, όπου τους παρεχώρησαν ολόκληρο το διαμέρισμα του επάνω πατώματος. Το διαμέρισμα αυτό μετεβλήθη άμέσως σε γραφείο και κοιτάνα άλλα και σε κάθισσα δεξιώσεως, γιατί όλοι οι φίλοι του Γαβριηλίδη που ήταν τότε στις δόξες του κι' αυτός κι' η έφημερίδα του, έπελευσαν να τον δούν και να τον συγχωρουν.

Ο κ. Μπερνίτσας μάλιστα, που ήταν από τους πιο ένθερμους θαυμαστάς του, κάθε πρωί έστειλε στους κρατούμενους από μια πιπέλα... λουκουμάδες και φρέσκο βούτυρο, τους όποιους έτρωγε όλους ό... άπεύθυνος με τους φίλους του που τον έπισκεπτοντα γιατί ο Γαβριηλίδης ήταν, ως γνωστόν, κατ' έξοχην λιτοδίαιτος.

Από τα έστιάτορια έξ άλλου της «Μ. Βρεταννίας» και της «Άγγλιας» τους έστειλαν οι φίλοι τους τα καλύτερα φαγητά και η καλύτερία ήταν τόσο έξαιρετική του κ. Ναυπλιώτη, ώστε ένα άτόγευμα που του έλεο ο διευθυντής του: «Μανωλάκη μου έτρεφερονταν πως βγήκε το βούλευμα! Έγώ παραπέτομαι στο Κακοουργιοδικείο και για σένα είνε άπαλακτικό», ο Μανωλάκης άπάντησε:

— Θα τού κάμω... άνακοπή για να μείνω μαζί σας, γιατί εδώ γράφομε με περισσότερη έμπνευσι!

Κατόπιν ο Γαβριηλίδης μετεφέρθη, ένθιμοσίμα, στο Αιγυήτειο Νοσοκομείο. Κι' εκείνο δε μετεβλήθη άμέσως σε σαλόγι, όπου ο Διευθυντής έδεχτο όλες τις προσωπικότητες, πολιτικές και οικονομολογικές, της εποχής.

Θυμώμαι σε μια έπίσκεψι μας πως τούκαμαν συντροφιά ο μακαρίτης Πέτρος Πρωτοπατάδης, καλός φίλος του, ο Μερκούρης, ο Μπασιάκος, ο Λορέφορς και άλλοι άγνωστοί μου, στους όποιους ο Γαβριηλίδης... έκανε άνάλισι της θεωρίας του Φιέτοερ! Ο Φιέτοερ ήταν ένας γιατρός της μόδας τότε στη Βιέννη, που συνηθούσε για 'ν αποφευγώντα η άρρώστειες, να μασσάη ο κόσμος 70 φορές κάθε του μοιζιά!...

Θιασώτης λοιπόν της νέας θεωρίας ο Γαβριηλίδης — όπως και κάθε θεωρία που άπέβλεπε στη μακροζωία του άνθρώπου — έκανε προταγάνδα και στους έπισκεπτες του και μασσούσε γελαστά και δυνατά, χωρίς να έχη τίποτε στο στόμα του για να εραριώση τη θεωρία του Βιεννέζου.

— Και σεις, είτε σε μάζ τους νέους έπισκεπτες του, πόσες φορές μασσάτε τις μοιζιές σας;

— Πάνε άμάσσητες κάτω! τού άπάντησε ο Στάμι.

— Τότε κλαύτε τα στομάχια σας, άπάντησε ο Γαβριηλίδης.

Σ' άλλη πάλι έπίσκεψι που του κάμαμε, τον βρήκαμε να συζητή, περικυκλωμένος από τους έξέχοντας τότε στην πολιτική. Η συζητήση ήταν πάλι για τη διαίτα και ιδίως τη συνήθεια που είχαν μερικοί, πριν κοιμηθούν, να πίνουν γάλα.

— Έγώ, είτε κάποιος, ξέρω έναν που όταν πρόκειται να κοιμηθή, αντί για γάλα, τρώει μια μεγάλη φέτα μαίφου σταρένιου ψαμιού και κομμάτια!

— Ποιός είνε αυτός; ρώτησε τότε περιεργός ο Γαβριηλίδης.

— Ο φίλος σου ο Πέτρος Πρωτοπατάδης. Ο Γαβριηλίδης γέλασε και είτε στους παρισταμένους τού έξης προφητικόν, τού όποιου μου επανέφεραν τα γεγονότα τού 1922:

— Άν δεν είχε τα νεύρα του ο Πρωτοπατάδης, θά ήταν ο μοναδικός για Προβιθυπογός στην Έλλάδα!

Και η προφητεία αυτή έξεπληρώθη μετά μίαν δεκαετητασίαν κατά τόσον τραγικόν τρόπον, ώστε εύτυχώς για τον Γαβριηλίδη, δεν ζούσε για να θρηνήση τον φίλο του για τον άδικο και σκληρό θάνατό του.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.